

Bilaga 17. Hälsoekonomisk exempelberäkning

I Socialstyrelsens kartläggning har ett flertal regioner lyft behovet av kompetensutveckling och utbildning av personal inom olika områden kopplat till den prehospitla vården.

Socialstyrelsen har tagit fram ett räkneexempel för att visa på de ekonomiska konsekvenserna som kan uppstå för regionerna av att möta det behov av utbildningsinsatser som tycks finnas. Räkneexemplet bygger på den utbildning som utvecklats av Region Stockholm kopplat till ambulanspersonalens möte med psykiatriska patienter prehospitalt.

Kostnaderna av att utveckla en utbildning kan variera mellan regioner, typ av utbildningsområde samt omfattningen på utbildningen. Det finns även olika förutsättningar för regionerna att på egen hand ta fram utbildningsmaterial, dels i fråga om personella resurser men också utifrån vilka digitala förutsättningar som finns.

Grundutbildning i akut prehospital psykiatri – Region Stockholm

Med hjälp av statsbidraget för utveckling av den prehospitla akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa¹ har Region Stockholm utvecklat en grundutbildning i akut prehospital psykiatri. Utbildningen riktar sig till sjuksköterskor och ambulanssjukvårdare inom ambulanssjukvården och syftar till att öka kunskapen och förbereda vårdpersonalen på de situationer som kan uppstå i mötet med personer som lider av psykisk ohälsa.

Utbildningen består i dagsläget av två steg, en digital förberedande del som tar cirka 4 timmar att genomföra samt en fysisk utbildning på 8 timmar. Under de två år som utbildningsarbetet pågått har kostnaden uppgått till uppskattningsvis 3–4 miljoner kronor. Att förvalta och utveckla utbildningen förväntas uppta 50–100% av en heltidstjänst. Den årliga kostnaden uppskattas då till cirka 575 000 – 1 150 000 kronor. Till detta tillkommer även kostnader för tillfälliga arbetsinsatser som behövs under vissa perioder, för att säkerställa innehållet och kvaliteten på utbildningen.

Även andra regioner kan ta del av Region Stockholms utbildning. Aningen genom att dessa regioner får möjlighet att utbilda egna instruktörer som kan lära ut utbildningen i den egna regionen, att vårdpersonalen åker till Stockholm och genomför utbildningen där eller att personal från Region Stockholm utbildar på plats i den region som är intresserad av utbildningen. För respektive utbildningsform är antalet utbildningsplatser begränsade till 12 stycken. Kostnaden, exklusive moms, för övriga regioner att ta del av något av de tre utbildningsalternativen framgår i tabell 1.

¹ Förordning (2021:18) om statsbidrag för utveckling av den prehospitla akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa

Vissa regioner har redan blivit påkopplade och ett flertal regioner har visat intresse för att genomföra någon av de olika utbildningsformerna. De regioner som är intresserade av utbildningen har möjlighet att använda Statsbidraget för finansiering.

Tabell 1. Kostnader för de olika utbildningsformerna

Typ av utbildningsform	Kostnad för utbildning (per deltagare)	Övriga kostnader
Instruktörsutbildning	14 000	Resa och boende tillkommer för personal som genomgår utbildningen
Instruktörer från Region Stockholm utbildar på plats i den beställande regionen	5 500	Resa och boende tillkommer för instruktörer
Köp av deltagarplats till utbildning i Stockholm	5 500	Resa och boende tillkommer för personal som genomgår utbildningen

Exempelberäkningar

I exempelberäkningarna utgår myndigheten från de kostnadsuppgifter som framgår i tabell 2. Antalet sjuksköterskor och ambulanssjuksköterskor inom ambulanssjukvården för respektive region baseras på den kartläggning som myndigheten genomfört, och är angivet som årsarbetare. Utöver de kostnader som presenteras i tabellerna tillkommer även kostnader för resa och boende.

Utbildning med hjälp av instruktörer från Region Stockholm

Myndigheten har i detta räkneexempel utgått från tre olika scenarion. Antingen att 10%, 50% eller 100% av de anställda går utbildningen från respektive region. Kostnaden varierar i stor grad mellan de regioner som har färre årsanställda jämfört med de som har fler årsanställda.

Tabell 2. Kostnad för utbildning antingen på plats i egna regionen eller i Stockholm

Region	Antal årsarbetare	Kostnad om 10 % går utbildning	Kostnad om 50% går utbildning	Kostnad om 100 % går utbildning
Region Uppsala	73,27	40 299	201 493	402 985
Region Sörmland	45	24 750	123 750	247 500
Region Jönköpings län	98	53 900	269 500	539 000
Region Kronoberg	102	56 100	280 500	561 000
Region Kalmar län	100,93	55 512	277 558	555 115
Region Blekinge	42	23 100	115 500	231 000
Region Skåne	449,62	247 291	1 236 455	2 472 910
Region Halland	128	70 400	352 000	704 000
Västra Götalandsregionen	369	202 950	1 014 750	2 029 500
Region Värmland	131	72 050	360 250	720 500
Region Örebro	100	55 000	275 000	550 000
Region Västmanland	31	17 050	85 250	170 500
Region Dalarna	126,4	69 520	347 600	695 200

Region	Antal årsar- betare	Kostnad om 10 % går ut- bildning	Kostnad om 50% går ut- bildning	Kostnad om 100 % går ut- bildning
Region Gävleborg	45,2	24 860	124 300	248 600
Region Västernorrland	97	53 350	266 750	533 500
Region Jämtland Härjedalen	50	27 500	137 500	275 000
Region Västerbotten	50	27 500	137 500	275 000
Region Norrbotten	43	23 650	118 250	236 500
Region Östergötland	222	122 100	610 500	1 221 000
Region Gotland	37	20 350	101 750	203 500

Instruktörsutbildning

Myndigheten har även i detta räkneexempel utgått från tre olika scenarion. Antingen att 4, 12 eller 20 stycken anställda går instruktörsutbildningen. Kostnaden varierar då mellan cirka 60 000 – 280 000 kronor för respektive region.

Tabell 3. Kostnad för instruktörsutbildning

Kostnad om 4 stycken går utbildning	Kostnad om 12 stycken går utbildning	Kostnad om 20 stycken går utbildning
56 000	168 000	280 000

Diskussion

För kostnadsuppskattningarna i de ovan genomförda exempelberäkningarna har myndigheten utgått från en redan framtagen utbildning, inom ett specifikt område. Kostnader för att ta fram samt genomföra andra typer utbildningar kan därför skilja sig från de som myndigheten har redovisat. Kostnaderna för att ta fram en utbildning kan variera beroende på:

- Vilken typ av utbildning som ska tas fram
- Omfattningen på utbildningen
- Om utbildningen utvecklas internt eller upphandlas externt
- Vilka förutsättningar som krävs för att utveckla och genomföra utbildningen

Givet att en region utvecklar en utbildning som även övriga regioner kan ta del av, behöver inte respektive region utforma sin egna utbildning. Detta kan innebära kostnadsbesparingar givet att kostnaden för att gå utbildningen understiger kostnaden för att upphandla en utbildning extern eller utveckla sin egna utbildning.

Det kan dock finnas utmaningar med det eftersom regionerna arbetar och är organiserade på olika sätt. Därför behöver utbildningen antingen vara av relevans för andra regioner eller också kunna anpassas efter behov.